

לקוטי תורה • פרשת במדבר • מאמר 18

ביאור על הדברים הנ"ל

ביאור העניינים שהוזכרו לעיל

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/18](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/18)

1 ביאור על הדברים הנ"ל.

ביאור לעניינים שהוזכרו לעיל.

2 להבין שרש המצות. הנה כתיב וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק. הוא בחי' יראה ופחד גדול עד מאד

שאינן כלי הנפש יכולה להכיל בתוכה את היראה הגדולה הזאת ונשאר בבחי' מזל

להבין את שורש המצוות. נאמר: "וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק". זו בחינה של יראה ופחד גדולים עד מאוד, עד שכלי הנפש אינו יכול להכיל בקרבו יראה גדולה זו, והיא נשארת בבחינת מזל,

שהוא בחי' מקיף וכמ"ש בדניאל והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה אבל חרדה גדולה נפלה עליהם.

שהוא בחינת מקיף, וכמו שנאמר בדניאל: "והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה, אבל חרדה גדולה נפלה עליהם".

(לפי זה נ' דר"ל [דרוזה לומר] שאין כח בנפש להכיל המראה והגילוי ונשאר בבחי' מזל ומקיף אבל החרדה והיראה מתפשטת גם בפנימיות / בפנימיות] כדמוכח מחברי דניאל.

(לפי זה נראה שהכוונה היא שאין בכוח הנפש להכיל את המראה והגילוי, והם נשארים בבחינת מזל ומקיף; אבל הרעד והיראה מתפשטים גם בפנימיות, כפי שמוכח מחבריו של דניאל.

וכה"ג [וכהאי גוונא] מבואר במ"א דכשמתפללים בעשרה יתפעל האדם יותר מחמת דאכל בי עשרה שכינתא שרי' וההשראה בבחי' מקיף על האדם רק מזלייהו חזי ומ"מ מתפשט עי"ז הארה בפנימיות ג"כ שמתפעל יותר באהוי"ר [באהבה ויראה])

וכעין זה מוסבר במקום אחר: כשאדם מתפלל במניין של עשרה, הוא מתעורר יותר, משום ש"על כל עשרה שכינה שורה"; השכינה שורה על האדם בבחינת מקיף — ורק "מזלייהו חזי", כלומר מזלם רואה — ואף על פי כן, מכוח זה מתפשטת הארה גם בפנימיות, והוא מתעורר יותר באהבה ויראה.)

וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] דאע"ג [דאף על גב] דאינהו לא חזי מזלייהו חזי פי' מזלייהו בחינת חיי ויחידה שבנפש. כי הנה בנפש יש נר"נ [נפש רוח נשמה] יחידה חיה (ברכות בראשית ס"פ י"ד).

וחז"ל אמרו: "אף על גב דאינהו לא חזי, מזלייהו חזי". פירוש "מזלייהו" הוא בחינת חיה ויחידה שבנפש. שהרי בנפש יש נפש, רוח, נשמה, יחידה וחיה (בראשית רבה, סוף פרק י"ד).

בחי' נר"נ [נפש רוח נשמה] הוא בחי' התלבשות אורות בכלים שהשכל שורה במוח כו'. משא"כ בחי' חי' ויחידה אין להם בחי' כלי בנפש להשראתם ונקי' בחי' מזל והגם שחכמה הוא ראשית הגילוי

בחינת נפש, רוח ונשמה היא בחינת התלבשות אורות בכלים, כמו שהשכל שורה במוח וכדומה. אבל לבחינות חיה ויחידה אין כלי בנפש שבו הן שורות, והן נקראות בחינת מזל. ואף על פי שחכמה היא ראשית הגילוי,

היינו בחי' יסוד אבא הארה בעלמא מבחי' אבא בא לידי גילוי והתלבשות. אבל עצמיות אבא טמיר ונעלם.

הכוונה היא לבחינת יסוד אבא: הארה כלכד מבחינת אבא באה לידי גילוי והתלבשות. אבל עצמות אבא טמירה ונעלמת.

3 וז"ש [וזהו שכתוב] והחכמה מאין תמצא שעצמיות חכמה היא בחי' אין אלא שתמצא שיסוד אבא הוא מתלבש ביסוד אימא שנקי' בחי' יש כמ"ש להנחיל אוהבי יש כו' דאוי"א [דאבא ואימא] תרין ריעין דלא מתפרשין.

וזהו [פירוש] הכתוב: "והחכמה מאין תמצא" — עצמות החכמה היא בחינת אין; אלא שהיא "תימצא", בכך שיסוד אבא מתלבש ביסוד אימא, הנקראת בחינת יש, כמו שכתוב: "להנחיל אוהבי יש" וכו'; שכן אבא ואימא הם "תרין ריעין דלא מתפרשין" — שני רעים שאינם נפרדים לעולם.

ושם באימא הוא בחי' יש הכנת השכל בחי' אורך ורוחב כמ"ש קנה חכמה קנה בינה. כ"פ [בי פעמים] קנה גימטריי [גימטריא] י"ש והיינו בכינה ומשם לז"א בחי' הגילוי ביותר מדות אהוי"ר [אהבה ויראה].

ושם, באימא, יש בחינת יש: הכנת השכל, בחינת אורך ורוחב, כמו שכתוב: "קנה חכמה, קנה בינה". פעמיים "קנה" בגימטריי יש; וזהו בכינה. ומשם [הדבר מגיע] לז"א, שבו הגילוי רב יותר: מדות אהבה ויראה.

4 וע"פ הנ"ל יובן ג"כ למעלה שבחי' כתר נקרא אין לפי שבחי' הכתר פנימיותו הוא בחי' מלי' דא"ס למעלה מבחי' גילוי בכלים המלך המרום לבדו כו' אין ערוך כו' כחשיכה כאורה ונקרא ג"כ בחי' מזל ומקיף כו'.

על פי האמור לעיל יובן גם למעלה, שהבחינה של כתר נקראת "אין", משום שהפנימיות של בחינת כתר היא בחינת מלכות דאין סוף, למעלה מגילוי בכלים — "המלך המרום לבדו" וכו', "אין ערוך אליו" וכו', "כחשיכה כאורה" — והיא נקראת גם בחינת מזל ומקיף וכו'.

5 ב והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] **אם אין יראה אין חכמה פי' אם אין יראה הוא בחי' יראה תתאה**

עול מצות

2. והנה אמרו חז"ל: "אם אין יראה, אין חכמה". כלומר, "אם אין יראה" — זו בחינת יראה תחתונה, קבלת עול המצוות;

כי גילוי המצוות הוא בחי' מצות המלך שהוא בחי' מקיף שבחי' מלך על עבדיו הוא בחי' התנשאות עליהם ואין ערוך אליו והוא ענין מלי' דאצילות עתיק לבריאה כו'

כי גילוי המצוות הוא בבחינת "מצוות המלך", שהיא בחינת מקיף; שכן מלך על עבדיו מתנשא עליהם, ואין להם ערך אליו. זהו עניינה של מלכות דאצילות, שהיא עתיק לבריאה וכו',

שהוא בחי' כתר ומקיף ועי"ז מצד רוממותו והתנשאותו עליהם וכל צבא השמים לך משתחוים בבחי' ביטול ובחי' התנשאות

שהיא בחינת כתר ומקיף. ועל ידי כך, מצד רוממותו והתנשאותו עליהם, "וכל צבא השמים לך משתחוים", בבחינת ביטול. ובחינת התנשאות זו

זו הוא בבחי' מקיף עליהם ולא בבחי' א"פ [אור פנימי] כמו שאין קשר וחיבור למלך עם עבדיו וכמ"ש המלך המרומם כו'.

היא בבחינת מקיף עליהם, ולא בבחינת אור פנימי, כשם שאין למלך קשר וחיבור עם עבדיו; וכמו שנאמר: "המלך המרומם לבדו" וכו'.

6 וכך למעלה מעלה בחי' מלי' דא"ס כתר לנאצלים היא ג"כ בחי' מקיף לאצילות. וכמ"ש בתיקוני זהר
כתר עליון איהו כתר מלי' ואיהו קרקפתא שבחי' כתר ובחי' מלי' הוא ענין א'.

וכך גם למעלה, במדרגה גבוהה הרבה יותר: בחינת מלכות דאין סוף, שהיא כתר לנאצלים, היא גם בחינת מקיף לאצילות. וכפי שנאמר בתיקוני זוהר: "כתר עליון הוא כתר מלכות, והוא קרקפתא" — כלומר, בחינת כתר ובחינת מלכות הן עניין אחד.

כי הנה הכתר היא על הראש ואין לה ערך ושייכות כלל לעצם הראש.

שהרי הכתר נמצא מעל הראש, ואין לו כל ערך או שייכות לראש עצמו.

7 וכמ"כ [וכמו כן] **בחי' מל' הוא בחי' התנשאות ואין ערוך בחי' מקיף כו'. ומה שלפעמים נקרא מל' בשם לבוש כמ"ש ה' מלך גאות לבש היינו ג"כ בבחי' לבוש ומקיף ולא בבחי' התלכשות פנימי' [פנימיות /**

פנימית]

כך גם בחינת מלכות היא בחינת התנשאות, שאין לה ערך והשוואה, בחינת מקיף וכו'. ומה שלפעמים מלכות נקראת "לבוש", כמו שכתוב: "הוי' מלך, גאות לבש" — גם כאן מדובר בלבוש ובמקיף, ולא בהתלכשות פנימית.

וזהו בחי' קרקפתא מקיף כו' וזהו בחי' קרקפתא עצם הגלגולת שהיא למעלה על הראש ואין לה קשר

וזהו בחינת הקרקפתא כמקיף וכו'. הקרקפתא היא עצם הגולגולת, שנמצאת מעל הראש ועליו, ואין לה קשר

וחיבור עם המוחין שהמוחין מחי' את הגוף ע"י עורקים וגידים המסתעפים בכל הגוף אפי' [אפילו] ברגל שבחי' הקרקפתא היא בחי' כתר אלא שהיא בחי' חיצוני' הכתר.

וחיבור עם המוחין, שהרי המוחין מחיים את הגוף באמצעות עורקים וגידים המסתעפים בכל הגוף, עד הרגל. בחינת הקרקפתא היא בחינת כתר, אלא שהיא בחינת החיצוניות של כתר.

ובזה יובן שלפעמים נקרא תורה ומצות ז"א ונוק' [ונוקבא] כמ"ש כי נר מצוה ותורה אור (ע' [עיין] זהר ח"ב

[חלק ב'] קס"ו ב')

ובכך יובן מדוע תורה ומצוות נקראות לפעמים ז"א ונוקבא, כמו שכתוב: "כי נר מצוה ותורה אור" (ראו זוהר, חלק ב, 2166),

שהוא בחי' ו"ה שבשם הוי' ומצינו ג"כ שהמצות הם בכתר תרי"ג ארחין תר"ך עמודים אותיות כת"ר וכן מצינו שהמצות הם בז"א רמ"ח פיקודין רמ"ח אברין דמלכא שהוא בחי' ז"א כו'.

שהם בחינת ו"ה שבשם הוי'. ומצאנו גם שהמצוות הן בכתר: "תרי"ג ארחין" ו"תר"ך עמודים" — האותיות של כתר. וכן מצאנו שהמצוות הן בז"א: "רמ"ח פיקודין", רמ"ח איברי המלך, שהיא בחינת ז"א וכו'.

(נמצא יש כאן ג' קושיות. הא' דלפעמים משמע שהמצות גבוהים מהתורה והוא שהמצות הם בכתר ותורה מחכמה נפקת. ולפעמים משמע שהתורה גבוה ממצות שהתורה בז"א ומצות בנוק' [בנוקבא].

(נמצאות כאן שלוש קושיות. הראשונה: לפעמים משמע שהמצוות גבוהות מן התורה, כלומר שהמצוות הן בכתר, ואילו התורה "מחכמה נפקת"; ולפעמים משמע שהתורה גבוהה מן המצוות, שכן התורה היא בז"א והמצוות בנוקבא.

הקושיא הבי' דפעמים משמע שתוי"מ [שתורה ומצות] שרשם בזוי"נ [בזעיר אנפין ונוקבא] ולפעמים משמע שרשם בכתר וחכמה כנ"ל. הגי' קשה עוד דפעמים משמע שהמצות שרשם בזי"א כנ"ל דרמ"ח פקודין כו'. וזהו שלא כבי' משמעות דלעיל שרשם המצות בכתר וגי"כ במלי' כנ"ל)

הקושיא השנייה היא שלפעמים משתמע ששורש התורה והמצוות בזי"א ובנוקבא, ולפעמים משתמע ששורשם בכתר ובחכמה, כנזכר לעיל. הקושיא השלישית היא שלפעמים משתמע ששורש המצוות בזי"א, כנזכר לעיל — "רמ"ח פקודין" וכו'. דבר זה אינו תואם את שתי האפשרויות שהוזכרו לעיל, שלפיהן שורש המצוות בכתר וגם במלכות, כנזכר לעיל).

אך הענין שיש בחינת אבריי [אבריים] הפנימי [הפנימיות / הפנימית] ואבריים החיצונים. והנה אבריים הפנימיים מקבלים חיותם מן המוחין שבראש ע"י עורקים וגידים [וגידים] כו'.

אך הענין הוא שיש בחינת איברים פנימיים ובחינת איברים חיצוניים. האיברים הפנימיים מקבלים את חיותם מן המוחין שבראש, באמצעות עורקים וגידים וכו'.

ולכן יש להם קשר וחיבור זה עם זה. בחי' אבריי [אבריים] הפנימי [הפנימיות / הפנימית] הוא בחי' המדות שהם לפי ערך השכל וכמ"ש לפי שכלו יהולל איש.

לכן יש ביניהם קשר וחיבור. בחינת האיברים הפנימיים היא בחינת המדות, שהן בהתאם לשכל, וכמו שכתוב: "אדם מתהלל לפי שכלו".

שהתפארות וניצוח וכן כל המדות הוא עפ"י [על פי] הוראת השכל משא"כ אבריים החיצונים אין מתקשרים זה עם זה במוח שבראש.

ההתפארות והניצוח, וכן כל המדות, הם בהתאם להנחיית השכל. לעומת זאת, האיברים החיצוניים אינם קשורים זה לזה באמצעות המוח שבראש;

אבל מתקשרים עם עצם הגולגולת שיורד ונמשך ומתחבר בחי' חוליות שבשדרה ומשם לגיד הנשהושם מת פצל החוט ויורד לירכין וכמ"ש ויגע בכף ירכו שכל האבריים החיצונים מתחברים בעצם הגולגולת שבראש.

אלא הם קשורים לעצם הגולגולת, היורד ונמשך ומתחבר לשמונה-עשרה חוליות עמוד השדרה, ומשם לעצב הסיאטי (גיד הנשה), ושם החוט מתפצל ויורד לירכיים. וכמו שכתוב: "ויגע בכף ירכו". כל האיברים החיצוניים קשורים לעצם הגולגולת שבראש.

8 ועפ"י [ועל פי] הנ"ל יוכן ענין מצות שהן מצות המלך היינו בחיי חיצוניות האברים ורמ"ח פקודין רמ"ח אברין היינו פנימיות האברים שהוא בחיי ז"א בחיי התורה.

על פי האמור יוכן עניינן של המצוות, שהן "מצוות המלך" — כלומר, בחינת החיצוניות של האיברים; ואילו "רמ"ח פקודין רמ"ח אברין", כלומר, רמ"ח המצוות הן רמ"ח איברים, מתייחס לפנימיות האיברים, שהיא בחינת ז"א, בחינת התורה.

והגם שהמצוות הן למטה במלי מצות המלך (ונמשך מחיצוניות האברים דז"א כדלקמן). למטה מבחינת תורה

(שהוא פנימי [פנימיות / פנימיות] האברים דז"א)

ואף שהמצוות נמצאות למטה, במלכות — "מצוות המלך" (והן נמשכות מחיצוניות האיברים של ז"א, כפי שיתבאר להלן) — למטה מבחינת התורה, שהיא פנימיות האיברים של ז"א,

עכ"ז [עם כל זה] בשרשן הן למעלה היינו מבחינת קרקפתא עצם הגלגולת למעלה מן המוחין שהוא בחיי התורה דאורייתא מחכמה נפקת ואז"א [ואבא ואימא] מוחין לז"א בבחי' השתלשלות א"פ [אור פנימי].

אף על פי כן, בשרשן הן למעלה: הן נובעות מבחינת הקרקפתא, עצם הגולגולת, שלמעלה מן המוחין, שהם בחינת התורה; שהרי "אורייתא מחכמה נפקת", ואבא ואמא הם המוחין של ז"א, הנמשכים אליו בסדר של השתלשלות, כאור פנימי.

(וכנ"ל במשל דפנימי [דפנימיות / דפנימיות] האברים מתקשרים במוח כן פנימי [פנימיות / פנימיות] האברים והכלים דז"א מתקשרים באז"א [באבא ואימא]. וזהו בחי' אורייתא דמחכמה נפקת ומתלבשת בפנימית ז"א. וחיצוני האברים מתקשרים בגלגלתא וזהו שרש המצוות ששרשן בגלגלתא.

(וכפי שהוזכר לעיל במשל, שפנימיות האיברים קשורה למוח, כך פנימיות האיברים והכלים של ז"א קשורה לאבא ואמא. זו בחינת התורה, ש"אורייתא מחכמה נפקת" ומתלבשת בפנימיות ז"א. ואילו חיצוניות האיברים קשורה לגולגולת; וזהו שורש המצוות, ששרשן בגולגולת).

ובהתמשכותן למטה מתלבשים דוקא בחיצוני האבר [האברים] למטה מבחינת התורה שהוא פנימי [פנימיות / פנימיות]. שכל דבר הגבוה יותר יוכל להתלבש למטה יותר עמ"ש במ"א ע"פ וייצר את האדם עפר כוי וכן ממשל כח הראיה שמתלבש בעשי [בעשיה] גשמיות משא"כ כח השמיעה.

ובהמשכן למטה, הן מתלבשות דוקא בחיצוניות האיברים, למטה מבחינת התורה, שהיא פנימיות. שכן דבר נעלה יותר יכול להתלבש במקום נמוך יותר. ראו מה שנכתב במקום אחר על הפסוק "וייצר את האדם עפר" וכו'. וכך גם במשל מכוח הראייה, המתלבש בעשייה גשמית, בשונה מכוח השמיעה.

וז"ש [וזהו שכתוב] באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה איהו וחיוהי חד וז"ל [וזה לשונו] ובזה יובן היות המצות במלי והתורה בז"א הגם שלמעלה בא"א המצות הן בגלגלתא ושרש התורה מח"ס [מוחא סתימאה] אלא שהוא כחותם המתהפך ונעוץ תחלתן בסופן יעו"ש [יעויין שם]

וזהו שכתוב באגרת הקודש, בדיבור המתחיל "איהו וחיוהי חד", וזו לשונו: "ובזה יובן היות המצות במלי והתורה בז"א, הגם שלמעלה בא"א המצות הן בגלגלתא ושרש התורה מח"ס, אלא שהוא כחותם המתהפך, ונעוץ תחלתן בסופן". עיינו שם.)

ומה שמצינו מצות בבחי' ז"א. כי הנה מלי לית לה מגרמה כלום רק שהיא עשיראה דכולא.

ומה שמצאנו מצות בבחינת ז"א — הרי מלכות "לית לה מגרמה כלום", אלא שהיא "עשיראה דכולא".

כי ז"א הוא ט"ס [ט' ספירות] מכתר עד מלי או מחכמה עד מלי ועד בכלל. וכל אי כלולה מטי הרי פ"א.

שהרי ז"א הוא תשע ספירות, מכתר ועד מלכות, או מחכמה ועד מלכות ועד בכלל. וכל אחת כלולה מתשע, והרי לנו פ"א.

9 ובכל אי יש ג' בחי' ראש תוך סוף שהוא חב"ד [חכמה בינה ודעת] חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] כי

בכל ספירה בפרט יש עצם המדה שהיא בחי' חג"ת [חסד גבורה תפארת].

ובכל אחת יש שלוש בחינות: ראש, תוך וסוף — חב"ד, חג"ת ונה"י. שכן בכל ספירה בפני עצמה יש את עצם המידה, שהיא בחינת חג"ת;

ושכל וטעם המדה בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת]. ונה"י [ונצח הוד יסוד] שהוא השפעה עד"מ בחי' הניצוח טעם הניצוח ועצם הניצוח והשפעת הניצוח שמתלבשת בבחינת המעשה בבחינת גילוי והוא בחינת עשיראה דכולא.

השכל והטעם של המידה הם בחינת חב"ד; ונה"י הם ההשפעה. לדוגמה, בחינת הניצוח: הטעם לניצוח, הניצוח עצמו וההשפעת הניצוח, שמתלבשת בבחינת המעשה, בבחינת גילוי; וזו בחינת "עשיראה דכולא".

10 וטעם המספר רמ"ח אברים הוא בז"א ג"פ [ג' פעמים] פ"א עולה רמ"ג וה"ח [וה' חסדים] המגדילים רמ"ח.

ובחי' המלי עשיראה דכולא שממלי' דחסד נעשה חסד שבמלי' וממלי' שבגבורה גבורה שבמלי' שהוא בחי' חיצוני.

והטעם למספר 248 האברים בז"א: שלוש פעמים 81 הן 243, וחמשת החסדים שמביאים לצמיחה משלימים את המספר ל-248. בחינת מלכות היא "עשיראה דכולא" — העשירית של הכול: ממלכות של חסד נעשה החסד שבמלכות, וממלכות שבגבורה — הגבורה שבמלכות; וזוהי בחינת החיצוניות.

[ומתורצים כל הקושיות דלעיל בענין שרש התורה ומצות. אך ביאור ענין מהות שרש המצות בכתר ואיך אח"כ הם בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא]. הענין כמו במצות שאנו עושים יש ב' בחי' מעשה המצוה.

[ובכך מתורצות כל הקושיות שהועלו לעיל בענין שורש התורה והמצוות. אך יש לבאר את מהותו של שורש המצוות בכתר, וכיצד הן נמצאות לאחר מכן בז"א ובנוקבא. הענין הוא שכמו במצוות שאנו מקיימים, יש שני היבטים: מעשה המצוה,

11 וענין רצון העליון שבה שהשי"ת [שהשם יתברך] רוצה שנעשה המצוה שנניח תפילין ונתעטף בציצית כמ"כ [כמו כן] יובן שרש המצות בכתר היינו בחי' רצון העליון שבמצות.

וכן יובן ענינו של הרצון העליון שבה: ה' רוצה שנקיים את המצוה — שנניח תפילין ונעטוף את עצמנו בציצית. כך יובן גם שורש המצוות בכתר, כלומר, בחינת הרצון העליון שבמצוות.

ושרשן בחיצוני אברים דז"א הם תקון אברים דז"א שרצון העליון של המאציל ב"ה לתקנם ע"י רמ"ח מ"ע [מצות עשה] שאנו מקיימים כו' כמ"ש במ"א בענין פ' ציצית במ"ש ועשיתם את כל מצותי.

שורשן בחיצוניות האברים של ז"א הוא תיקון איברי ז"א: הרצון העליון של המאציל, ברוך הוא, הוא לתקן אותם באמצעות רמ"ח מצוות עשה שאנו מקיימים וכו'. כפי שנכתב במקום אחר בענין פרשת ציצית, על הפסוק: "ועשיתם את כל מצוותי".

12 וכן מובן ממ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה להבין מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] דבזה"י [דבזמן הזה] כו' שכל המצות לתקן רמ"ח אברים דז"א ע"י המשכת אור א"ס ב"ה כו'

וכך מובן ממה שכתוב באגרת הקודש, במאמר המתחיל "להבין מה שכתוב בפרי עץ חיים, שבזמן הזה" וכו': שכל המצוות נועדו לתקן את רמ"ח האברים של ז"א, באמצעות המשכת אור אין סוף ברוך הוא וכו',

וחפץ עליון להמשיך האור כו' כגון בצדקה וגמ"ח [וגמילות חסדים] נמשך הארת א"ס ב"ה לחיצוני הכלי דחסד דז"א ובקיום הדינים בחיצוני גבורה.

והרצון העליון הוא להמשיך את האור וכו'; למשל, באמצעות צדקה וגמילות חסדים נמשכת הארת אין סוף ברוך הוא אל החיצוניות של כלי חסד של ז"א; ובאמצעות קיום הדינים — אל החיצוניות של הגבורה;

וברחמים כו' יעו"ש [יעוין שם]. ומשם משמע דענין רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דז"א היינו חיצוני הכלים ששם שרש המצות.

ובאמצעות רחמים וכו', עיין שם. ומכאן משמע שענין "רמ"ח פקודין, רמ"ח אברים" של ז"א הוא החיצוניות של הכלים, ששם שורש המצוות.

וכן במעשה הרמ"ח אברים שנמנו שם במשנה (ספ"ק [סוף פרק קמא] דאהלות) הם הכל חיצונית האיברים ולא אברים הפנימיים דדוקא אברים החיצונים

וכך גם בפועל, רמ"ח האיברים שנמנו שם במשנה (בסוף הפרק הראשון של אהלות) הם כולם איברים חיצוניים, ולא איברים פנימיים; שכן דווקא האיברים החיצוניים,

שיש בהן עצמות נק' אברים שם, משא"כ האברים הפנימיים שאין בהם עצם אינן נקראים אברים לענין טומאה והם כשאר בשר שאינו אבר והיינו

שיש בהם עצמות, נקראים שם איברים; ואילו האיברים הפנימיים, שאין בהם עצם, אינם נקראים איברים לענין טומאה, והם כמו שאר בשר שאינו אבר. וזהו

כי עצמות מלשון עצמיות שהוא בחי' עצם ומהות הדבר ועמ"ש במ"א ע"פ הרע"מ [הרע"א מהימנא] פ' שופטים (דערי"ה ע"א) ואמאי בגרמין יתיר מבשרא כו' וגם

כי "עצמות" הוא מלשון "עצמיות", שהיא בחינת עצם ומהות הדבר. ועיין מה שכתוב במקום אחר על רע"א מהימנא בפרשת שופטים (דרי"ה ע"א): "ומדוע בעצמות יותר מבבשר?" וכו'. וגם

כי עיקר כח המעשה שבאדם הוא ע"י אברים החיצונים כח התנועה לעשות כל דבר ביד וכח ההילוך ברגל כו'.

כי עיקר כוח העשייה שבאדם הוא באמצעות האיברים החיצוניים: כוח התנועה לעשות כל דבר ביד, וכוח ההליכה ברגל וכו'.

והא דמצות הן במלי' מצות המלך לפי שהמלי' נמשכת מחיצונית ז"א כנ"ל שהיא עשיראה דכולא והתורה שהיא בז"א היינו המוחין ופנימיי' [ופנימיות / ופנימית] האברים מיהו כאן משמע דרמ"ח פיקודין רמ"ח אברים

ו[באשר] לכך שהמצוות הן במלכות — "מצוות המלך" — [הרי זה] מפני שמלכות נמשכת מן החיצוניות של ז"א, כנזכר לעיל, שהיא "עשיראה דכולא"; ואילו התורה, שהיא בז"א, היא המוחין והפנימיות של האיברים. עם זאת, כאן משמע ש"רמ"ח פקודין, רמ"ח איברים"

היינו פנימית ז"א ולא קאי אמצות כ"א על התורה ועכ"פ [ועל כל פנים] הכוונה אי' דהמצות הם בחיצונית ז"א ובמלי' עשיראה דכולא ושרשן מגלגלתא.

הכוונה היא לפנימיות ז"א, ואין הדברים מתייחסים למצוות אלא לתורה. מכל מקום, הכוונה אחת היא: המצוות הן בחיצוניות ז"א ובמלכות, "העשירית של הכול", ושרשן בגלגלתא.

13 ובוה מתורץ ג' המקומות שבהן המצות פעם בגלגלתא ופעם בז"א ופעם במל' דהכל אמת.

ובכך מתיישבות שלוש ההופעות שבהן המצוות נמצאות פעם בגלגלתא, פעם בז"א ופעם במלכות: כולן אמת.

והתורה היא פנימית ז"א ושרשה מח"ע [מחכמה עילאה] ומתורץ ג"כ דבשרש התורה ומצות הרי מצות גבוהים גלגלתא למעלה ממוחא. ולמטה התורה גבוה כחותם המתהפך ונעוץ תחב"ס [תחלתן בסופן]: והתורה היא הפנימיות של ז"א, ושרשה מחכמה עילאה. בכך מתיישבת גם השאלה: בשורש התורה והמצוות, המצוות גבוהות יותר — הגלגלתא [שהיא] מעל המוח; ואילו למטה התורה גבוהה יותר, כמו חותם המתהפך, ו"תחילתן נעוצה בסופן".

14 ג וזהו מה שמצינו משנה תורה היא בחי' מל' מלשון משנה למלך בחי' גילוי כתר מל' וידבר משה כו' משא"כ בספרים הראשונים וידבר ה' כו' בז"א.

3. וזהו [פירוש] מה שמצינו, שמשנה תורה היא בחינת מלכות, מלשון "משנה למלך": בחינת גילוי כתר מלכות, "וידבר משה" וכו'; ואילו בספרים הראשונים נאמר "וידבר הוי" וכו', בז"א.

וגם במל' היינו בחי' חיצוני ז"א עשיראה דכולא בחי' מל' שבז"א שמהם נעשה בנין הנוק' [הנוקבא] כו' וגם במלכות, הכוונה היא לבחינת החיצוניות של ז"א, "עשיראה דכולא" — בחינת המלכות שבז"א, שממנה נבנה בניין הנוקבא וכו';

ושרשן למעלה היא בחי' קרקפתא בחי' כתר (ע' [עיינן] בזהר ח"ג [חלק ג'] דרס"א ודף ז' א' בענין משנה תורה. וע' בח"א [בחלק א'] פ"ז [פרק ז'] ב'. ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם בפ"י אלא חד כו').

ושרשה למעלה הוא בחינת קרקפתא, בחינת כתר (ראו בזהר, חלק ג, דף רס"א ודף ז' ע"א, בעניין משנה תורה; וכן בחלק א, דף פ"ז ע"ב, ובמקדש מלך שם, בפירוש "אלא חד" וכו').

וזהו אם אין יראה אין חכמה. שממטה למעלה צ"ל תחלה בחי' יראה תתאה. מצות המלך בחי' חיצונית. וזהו "אם אין יראה אין חכמה": בהתקדמות מלמטה למעלה, תחילה צריכה להיות בחינת יראה תתאה — "מצוות המלך", בחינת החיצוניות.

ומזה יעלה ויבא לבחי' חכמה בחי' פנימיות ואח"כ אם אין חכמה אין יראה בחי' יראה עלאה שהוא כתר ומזל כנ"ל.

ומכאן יעלה ויגיע לבחינת חכמה, בחינת הפנימיות; ואחר כך "אם אין חכמה אין יראה" — בחינת יראה עילאה, שהיא כתר ומזל, כפי שנזכר לעיל.

15 וכל זה הוא סדר ההשתלשלות אבל במ"ת [במתן תורה] שעדיין לא נצטוו על המצות היי [היה] גילוי הארת הכתר שלא כסדר המדרגות ע"י יראה תתאה תחלה. אלא ע"י ספירת העומר.

כל זה הוא סדר ההשתלשלות. אך במתן תורה, כאשר עדיין לא נצטוו על המצוות, התגלתה הארה של כתר שלא לפי סדר המדרגות: תחילה באמצעות היראה התחתונה, אלא באמצעות ספירת העומר.

ואף שעדיין לא נצטוו על סה"ע [ספירת העומר] מ"מ ע"י השבעה שבועות עצמן שהן בחי' יצ"מ [יציאת מצרים] ממ"ט שערי טומאה למ"ט שערי קדושה שהוא בחי' אתכפייא ואתהפכא בבחי' פנימית המדות להפכן מן הקצה אל הקצה.

ואף שעדיין לא נצטוו על ספירת העומר, אף על פי כן [הדבר נעשה] באמצעות שבעת השבועות עצמם, שהם בחינת היציאה ממצרים: ממ"ט שערי טומאה למ"ט שערי קדושה. זו בחינת אתכפייא ואתהפכא בפנימיות המדות, להפוך אותן מקצה לקצה.

16 וכמ"ש בכסף משנה פ"ז [פרק ז'] מה' תמידין בשם הראשונים דבקמה קרי ביה בקומה בחי' קומה הוא מדות דקליפה בחי'

וכפי שכתוב בכסף משנה, פרק ז מהלכות תמידין, בשם הראשונים: את המילה "בקמה" יש לקרוא "בקומה". בחינת הקומה היא המדות של הקליפה, בחינת

יש וקומה שלימה להפכן להיות נכללים במדות דקדושה ע"י ספירת העומר היום יום גימטריי [גימטריא] ז"ן ע' [עייין] בכוונת בהמ"ז [ברכת המזון] גבי

יש, וקומה שלמה; להפוך אותן כך שייכללו במדות הקדושה באמצעות ספירת העומר. למילים "היום יום" יש גימטריה ז"ן; ראו את הכוונה בברכת המזון בעניין

כי הוא אל ז"ן וגימטריי [וגימטריא] אל הוי' ביצירה כי ביצירה הוא שרש ומקור המדות דקליפה וע"י התהפכות מדות דקליפה במדות דקדושה בבחי' פנימית

"כי הוא א-ל ז"ן"; והן גם הגימטריה של א-ל הוי' ביצירה, שכן ביצירה שורשן ומקורן של מדות הקליפה. ועל ידי הפיכת מדות הקליפה למדות הקדושה, בבחינת פנימיות,

הנה עי"ז מאליו וממילא נתגלה שער החמישים בחי' כתר וכמ"ש וירד ה' על ה"ס [הר סיני] שנתגלה בחי' הכתר ממילא ומתחלק לשנים חצי לנוק' [לנוקבא] וחצי לז"א בחי' אין שבחכמה (דהיינו בחי' מו"ס [מוחא סתימאה] שבכתר שרש התורה זהו נמשך לז"א).

הנה על ידי כך נתגלה מאליו וממילא שער החמישים, בחינת כתר; וכמו שכתוב "וירד ה' על הר סיני", שבחינת כתר נתגלה מאליו וממילא, והוא מתחלק לשניים: חצי לנוקבא וחצי לז"א — בחינת אין שבחכמה, כלומר בחינת מוחא סתימאה שבכתר, שורש התורה, הנמשכת לז"א.

וחיצונית כתר בחי' קרקפתא לנוקבא. וזהו ועשית חג שבועות מסת נדבת ידך אשר תתן ולא כתיב נדבת לבך

והחיצוניות של כתר, בחינת קרקפתא, נמשכת לנוקבא. וזהו פירוש "ועשית חג שבועות מסת נדבת ידך אשר תתן", ולא נאמר "נדבת לבך",

כי נדבת הלב היינו בחי' ז"א שנק' לב לפי שמקבל הארת ל"ב נתיבות החכמה בבחי' פנימית.

כי נדבת הלב היא בחינת ז"א, הנקרא לב, מפני שהוא מקבל את הארת ל"ב נתיבות החכמה בבחינת פנימיות.

אבל בשבועות הארת הכתר מתגלה גם בבחי' חיצוניות. וזהו נדבת ידך חיצוניות היד כאשר יברכך ה' אלקיך הארת הכתר

אבל בשבועות הארת כתר מתגלה גם בבחינת חיצוניות. וזהו "נדבת ידך" — החיצוניות של היד; "כאשר יברכך ה' אלקיך" — הארת כתר.

(וכדלעיל דדוקא חיצונית האברים מתקשרים בגלגלתא והוא בחי' מל' מצות המלך נדבת ידך כו'. ומתן תורה כולל ב' בחי' תורה ומצות.

(וכפי שנתבאר לעיל, דווקא החיצוניות של האיברים קשורה בגלגלתא; וזו בחינת מלכות, "מצוות המלך", "נדבת ידך" כו'. ומתן תורה כולל שתי בחינות: תורה ומצוות).

וזהו ב' הכתרים חצי לז"א בחי' תורה וחצי לנוק' [לנוקבא] בחי' מצות ולפי דשרש המצות גבוה בגלגלתא ע"כ הזכיר נדבת ידך).

וזהו [עניין] שני הכתרים: חצי לז"א, בחינת תורה, וחצי לנוקבא, בחינת מצוות. ומכיוון ששורש המצוות גבוה, בגלגלתא, לכן נאמר "נדבת ידך".

וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה מי גלה רז זה לבני פי' שהבינו ישראל מעצמם שההארה

וזהו מה שאמרו חז"ל: "בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, יצאה בת קול ואמרה: מי גילה רז זה לבני?" פירוש הדבר הוא שישאל הכינוי מעצמם שההארה

שהיה אז במ"ת [במתן תורה] גילוי הכתר ממעלה למטה אינה קביעות הלכה לדורות בלתי ע"י קדימת עול המצות ת חלה נעשה ואח"כ נשמע כו'.

שהייתה אז במתן תורה — גילוי הכתר מלמעלה למטה — אינה נעשית הלכה קבועה לדורות, אלא רק באמצעות הקדמת עול המצוות: תחילה "נעשה" ואחר כך "נשמע" וכו'.

17 ולכן כתיב בשתי הלחם שבועות חמץ תאפינה כי בכל הקרבנות נאמר בו כי כל שאור וכל דבש כו'

ולכן נאמר על שתי הלחם של שבועות: "י"אפו חמץ"; ואילו על כל הקרבנות נאמר: "כל שאור וכל דבש" וכו',

לפי ששאור הוא בחי' התנשאות ויכול להיות אחיזה ויניקה לחיצונים משא"כ בשבועות הארת הכתר בחי' התנשאות המתנשא כו'

מפני שהשאור הוא בחינת התנשאות, והכוחות החיצוניים יכולים להיאחז בו ולינוק ממנו; ואילו בשבועות — הארת כתר, בחינת התנשאותו של "המתנשא" וכו' —

כתיב חמץ תאפינה שאין לחיצונים שם שום אחיזה ויניקה כלל (ע' [עיינ] מענין וידבר כו' אנכי כו' בזהר ח"ג [חלק ג'] ק"י"א ב' י"א סע"ב [סוף עמוד ב] ח"א [חלק א'] פ"ז [פרק ז'] ב' פ"ט סע"א [סוף עמוד א] ח"ב [חלק ב'] פ"ג [פרק ג'] ב' כ"ה ב' ו' א'):

נאמר "י"אפו חמץ", מפני שאין לכוחות החיצוניים שם אחיזה ויניקה כלל (ראו בענין "וידבר" וכו', "אנכי" וכו', בזוהר, חלק ג', 111b; סוף 111b; חלק א', 87b; סוף 89a; חלק ב', 6a; 25b; 83b).

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/18

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק